

ABIKS ISE OTSUSTAMISEL

KUST SAAB EUROOPA LIIDUS TEAVET
RASEDUSE KATKESTAMISE,
RASESTUMISVASTASTE VAHENDITE,
ASENDUSEMADUSE, LAPSENDAMISE
JA KUNSTLIKU VILJASTAMISE KOHTA?

MORITZ KÖRNER

SISSEJUHATUSEKS

Hoolimata sellest, et Euroopa on juba rohkem kui 60 aastat juhtinud üleilmset liikumist reproduktiivõiguste liberaliseerimiseks, ei ole kõigis ELi liikmesriikides ikka veel tagatud võimalus ohutult ja seaduslikult rasedust katkestada, rasestumisvastaseid vahendeid omandada, asendusemadust või kehaväliselt viljastamist kasutada või munarakke annetada. Kuigi mõnes liikmesriigis valitseb väga liberaalne lähenemisviis neile küsimustele, kehtivad teistes endiselt ranged seadused, mis tunduvad olevat üsna ajast ja arust.

Igal inimesel Euroopa Liidus olenemata elukohast, soost või seksuaalsest sättumusest peaks olema õigus langetada oma reproduktiivõigustega seotud otsuseid iseseisvalt. Paraku ei ole siiani olemas mingit reproduktiivõiguste „Euroopa standardit“. See, kas inimene saab või ei saa teha otsuseid soojätkamise kohta, sõltub endiselt sellest, kus ta elab. Samas on kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikel ELi kodanikena õigus vabalt liidu piires liikuda, siseneda ükskõik millisesse liikmesriiki ja seal elada.

Seepärast ongi selle praktilise käsiraamatu eesmärk teavitada igaüht, kelle võimalusi ise otsustada on piiratud, tema õigustest seoses raseduse katkestamise, rasestumisvastaste vahendite, asendusemaduse, lapsendamise ja kehavälise viljastamisega kõigis 27 liikmesriigis.

Euroopa Parlamendi liige Moritz Körner

KUST SAAB EUROOPA LIIDUS TEAVET
RASEDUSE KATKESTAMISE,
RASESTUMISVASTASTE VAHENDITE,
ASENDUSEMADUSE, LAPSENDAMISE
JA **KUNSTLIKU VILJASTAMISE** KOHTA?

SISUKORD

I.	RASEDUSE KATKESTAMINE	6
II.	RASESTUMISVASTASED VAHENDID	8
III.	KEHAVÄLINE VILJASTAMINE	10
IV.	ASENDUSEMADUS	12
V.	LAPSENDAMINE	13
	KONTAKTID	14

I. RASEDUSE KATKESTAMINE

**Millistes ELi riikides on üldjuhul võimalik rasedust katkestada
ILMA põhjuseid täpsustamata?**

 Austria	 Eesti	 Itaalia	 Portugal
 Belgia	 Soome	 Läti	 Rumeenia
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia
 Horvaatia	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros	 Kreeka	 Malta	 Hispaania
 Tšehhi	 Ungari	 Madalmaad	 Rootsi
 Taani	 Iirimaa	 Poola	

**Millistes ELi liikmesriikides EI OLE omal soovil raseduse
katkestamisel kohustuslikku ooteaega (kohustuslik aeg, mis peab
jääma raseduse katkestamise taotlemise ja selle toimumise kuupäeva
vahele)?**

 Austria	 Eesti	 Itaalia	 Portugal
 Belgia	 Soome	 Läti	 Rumeenia
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia
 Horvaatia	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros	 Kreeka	 Malta	 Hispaania
 Tšehhi	 Ungari	 Madalmaad	 Rootsi
 Taani	 Iirimaa	 Poola	

**Millistes ELi riikides EI PEA enne raseduse katkestamist käima
kohustuslikul nõustamisel või saada arstilt kohustuslikku teavet?**

 Austria	 Eesti	 Itaalia	 Portugal
 Belgia	 Soome	 Läti	 Rumeenia
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia
 Horvaatia	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros	 Kreeka	 Malta	 Hispaania
 Tšehhi	 Ungari	 Madalmaad	 Rootsi
 Taani	 Iirimaa	 Poola	

Millistes ELi liikmesriikides võib raseduse katkestada omal soovil pärast 16. rasedusnädalat?

- Madalmaad (kuni 21. rasedusnädala lõpuni)
- Rootsi (kuni 17. rasedusnädala lõpuni)

Millistes ELi liikmesriikides võib rasedust pärast selle tähtaja möödumist katkestada sotsiaal-majanduslikel põhjustel (nt vanus, perekonnaseis või majanduslik olukord)?

Austria	Eesti	Itaalia	Portugal
Belgia	Soome	Läti	Rumeenia
Bulgaaria	Prantsusmaa	Leedu	Slovakkia
Horvaatia	Saksamaa	Luksemburg	Sloveenia
Küpros	Kreeka	Malta	Hispaania
Tšehhi	Ungari	Madalmaad	Rootsi
Taani	Iirimaa	Poola	

Millistes ELi riikides on lubatud raseduse katkestamine tablettidega?

Austria	Eesti	Itaalia	Portugal
Belgia	Soome	Läti	Rumeenia
Bulgaaria	Prantsusmaa	Leedu	Slovakkia
Horvaatia	Saksamaa	Luksemburg	Sloveenia
Küpros	Kreeka	Malta	Hispaania
Tšehhi	Ungari	Madalmaad	Rootsi
Taani	Iirimaa	Poola	

Millistes ELi riikides EI NÕUTA nooremate kui 18aastaste raseduse katkestamiseks vanema, eestkostja, arsti või muu ametiisiku luba?

- Rootsi
- Austria

II. RASESTUMISVASTASED VAHENDID

Millistes ELi riikides on rasestumisvastased tabletid ja hormoonplaastrid saadaval ILMA retseptita?

 Austria	 Eesti	 Itaalia	 Portugal
 Belgia	 Soome	 Läti	 Rumeenia
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia
 Horvaatia	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros	 Kreeka	 Malta	 Hispaania
 Tšehhi	 Ungari	 Madalmaad	 Rootsi
 Taani	 Iirimaa	 Poola	

Millistes ELi riikides on emakasisesed spiraalid saadaval ILMA retseptita?

 Austria	 Eesti	 Itaalia	 Portugal
 Belgia	 Soome	 Läti	 Rumeenia
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia
 Horvaatia	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros	 Kreeka	 Malta	 Hispaania
 Tšehhi	 Ungari	 Madalmaad	 Rootsi
 Taani	 Iirimaa	 Poola	

Millistes ELi riikides on hädaabi kontratseptiivid (nn SOS-pillid) saadaval ILMA retseptita?

 Austria	 Eesti	 Itaalia	 Portugal
 Belgia	 Soome	 Läti	 Rumeenia
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia
 Horvaatia	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros	 Kreeka	 Malta	 Hispaania
 Tšehhi	 Ungari	 Madalmaad	 Rootsi
 Taani	 Iirimaa	 Poola	

Millistes ELi riikides EI NÕUTA 16-18aastastelt naistelt rasestumisvastaste vahendite kasutamiseks vanema või eestkostja luba?

Austria	Eesti	Itaalia	Portugal
Belgia	Soome	Läti	Rumeenia
Bulgaaria	Prantsusmaa	Leedu	Slovakkia
Horvaatia	Saksamaa	Luksemburg	Sloveenia
Küpros	Kreeka	Malta	Hispaania
Tšehhi	Ungari	Madalmaad	Rootsi
Taani	Iirimaa	Poola	

Millistes ELi riikides EI OLE rasestumisvastaste vahendite kasutamisele kehtestatud vanuse alampiiri?

Austria	Eesti	Itaalia	Portugal
Belgia	Soome	Läti	Rumeenia
Bulgaaria	Prantsusmaa	Leedu	Slovakkia
Horvaatia	Saksamaa	Luksemburg	Sloveenia
Küpros	Kreeka	Malta	Hispaania
Tšehhi	Ungari	Madalmaad	Rootsi
Taani	Iirimaa	Poola	

III. KEHAVÄLINE VILJASTAMINE

Millistes ELi riikides EI OLE kehtestatud kehavälise viljastamise võimalust piiravaid erinõudeid?

 Austria	 Eesti	 Itaalia	 Portugal
 Belgia	 Soome	 Läti	 Rumeenia
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia
 Horvaatia	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros	 Kreeka	 Malta	 Hispaania
 Tšehhi	 Ungari	 Madalmaad	 Rootsi
 Taani	 Iirimaa	 Poola	

Millistes ELi riikides on kehavälise viljastamine võimalik vallalistel inimestel?

 Austria	 Eesti	 Itaalia	 Portugal
 Belgia	 Soome	 Läti	 Rumeenia
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia
 Horvaatia	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros	 Kreeka	 Malta	 Hispaania
 Tšehhi	 Ungari	 Madalmaad	 Rootsi
 Taani	 Iirimaa	 Poola	

Millistes ELi riikides on kehavälise viljastamine võimalik vanemalt kui 45-aastaselt (ja millise vanuseni)?

 Austria (45)	 Eesti (50)	 Itaalia (46)	 Portugal (50)
 Belgia (47)	 Soome	 Läti	 Rumeenia (48)
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia (50)
 Horvaatia (48)	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros (50)	 Kreeka (50)	 Malta (48)	 Hispaania
 Tšehhi (49)	 Ungari (49)	 Madalmaad (49)	 Rootsi
 Taani (45)	 Iirimaa	 Poola	

Millistes ELi riikides EI OLE erinõudeid (nt eelnev luba või meditsiiniline vajadus) naistele, kes soovivad oma munarakke külmutada?

 Austria	 Eesti	 Itaalia	 Portugal
 Belgia	 Soome	 Läti	 Rumeenia
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia
 Horvaatia	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros	 Kreeka	 Malta	 Hispaania
 Tšehhi	 Ungari	 Madalmaad	 Rootsi
 Taani	 Iirimaa	 Poola	

Millistes ELi riikides on munarakkude annetamine üldjuhul võimalik?

 Austria	 Eesti	 Itaalia	 Portugal
 Belgia	 Soome	 Läti	 Rumeenia
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia
 Horvaatia	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros	 Kreeka	 Malta	 Hispaania
 Tšehhi	 Ungari	 Madalmaad	 Rootsi
 Taani	 Iirimaa	 Poola	

IV. ASENDUSEMADUS

Millistes ELi riikides on altruistlik asendusemadus võimalik?

Austria	Eesti	Itaalia	Portugal
Belgia	Soome	Läti	Rumeenia
Bulgaaria	Prantsusmaa	Leedu	Slovakkia
Horvaatia	Saksamaa	Luksemburg	Sloveenia
Küpros	Kreeka	Malta	Hispaania
Tšehhi	Ungari	Madalmaad	Rootsi
Taani	Iirimaa	Poola	

Millistes ELi riikides on vallalistel inimestel lubatud kasutada altruistlikku asendusemadust?

Austria	Eesti	Itaalia	Portugal
Belgia	Soome	Läti	Rumeenia
Bulgaaria	Prantsusmaa	Leedu	Slovakkia
Horvaatia	Saksamaa	Luksemburg	Sloveenia
Küpros	Kreeka	Malta	Hispaania
Tšehhi	Ungari	Madalmaad	Rootsi
Taani	Iirimaa	Poola	

Millistes ELi riikides on lubatud asendusemadus ärielistel eesmärkidel?

Asendusemadus ärielistel eesmärkidel ei ole lubatud üheski Euroopa Liidu riigis. Euroopas on ärieline asendusemadus võimalik j ärgmistes riikides:

Valgevene	Venemaa	Ukraina

V. LAPSENDAMINE

Millistes ELi riikides EI OLE määratud lapsendaja vanuse ülempiiri?

 Austria	 Eesti	 Itaalia	 Portugal
 Belgia	 Soome	 Läti	 Rumeenia
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia
 Horvaatia	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros	 Kreeka	 Malta	 Hispaania
 Tšehhi	 Ungari	 Madalmaad	 Rootsi
 Taani	 Iirimaa	 Poola	

Millistes ELi riikides saavad samasoolised paarid ÜHISELT lapsendada?

 Austria	 Eesti	 Itaalia	 Portugal
 Belgia	 Soome	 Läti	 Rumeenia
 Bulgaaria	 Prantsusmaa	 Leedu	 Slovakkia
 Horvaatia	 Saksamaa	 Luksemburg	 Sloveenia
 Küpros	 Kreeka	 Malta	 Hispaania
 Tšehhi	 Ungari	 Madalmaad	 Rootsi
 Taani	 Iirimaa	 Poola	

KONTAKTID

 Austria	Österreichische Gesellschaft für Familienplanung	oegf.at
 Belgia	The Fédération Francophone Belge pour le Planning Familial et l'Education Sexuelle	planningfamilial.net
 Bulgaaria	The Bulgarian Family Planning and Sexual Health Association	safesex.bg
 Horvaatia	Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje	cesi.hr
 Küpros	The Küpros Family Planning Association	familyplaning.org.cy
 Tšehhi	Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu	planovanirodiny.cz
 Taani	Sex & Samfund	sexogsamfund.dk
 Eesti	Eesti Seksuaaltervise Liit	seksuaaltervis.ee
 Soome	Väestöliitto	vaestoliitto.fi
 Prantsusmaa	Mouvement Français pour la Planning Familial	planning-familial.org
 Saksamaa	Pro Familia	profamilia.de
 Kreeka	Prosexo.gr	prosexo.gr
 Ungari	Patent	patent.org.hu
 Iirimaa	The Irish Family Planning Association	ifpa.ie
 Itaalia	La Vita di Donna	vitadidonna.it
 Läti	The Lätin Association for Family Planning & Sexual Health	papardeszieds.lv
 Leedu	The Family Planning and Sexual Health Association of Leedu	tavogyvenimas.lt
 Luksemburg	Planning familial	pfl.lu
 Malta	Sexual Health Malta	sexualhealth.gov.mt
 Madalmaad	Rutgers	rutgers.nl
 Poola	Federation for Women and Family Planning	federa.org.pl
 Portugal	Associação Para o Planeamento da Família	apf.pt
 Rumeenia	Societatea de Educatie Contraceptiva si Sexuala	secs.ro
 Slovakkia	Spoločnosť pre plánované rodičovstvo	rodicovstvo.sk
 Sloveenia	Ženski lobi Slovenije	zenskilobi.si
 Hispaania	The Federación de Planificación Familiar de España	fpfe.org
 Rootsi	Riksförbundet För Sexuell Upplysning	rfsu.se

ABIKS ISE OTSUSTAMISEL

Moritz Körner

Kõik õigused kaitstud.

Esimene väljaanne (2022)

Autoriõigus: Moritz Körner

Teostus: Lennart Nientit, Natalie Wüstneck, Martin Bangard

Kontseptsioon: Marton Kovacs

Kujundus: Mike Nonnenbroich

Käesolevasse juhendisse koondatud andmed ja teave põhinevad Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse uuringutel. Vaatamata sisu hoolikale kontrollimisele ei võta Moritz Körner vastutust esitatud teabe õigsuse ja täielikkuse eest.

Kontakt:

Euroopa Parlamendi liige Moritz Körner

Euroopa Parlament, Rue Wiertz 60, B-1047 Brüssel, Belgia

Tõlkinud inglise keelest: Euroopa Parlamendi tõlketeenistus.

Facebook

LinkedIn

Twitter

Instagram

Moritz Körner

Moritz Körner

@moritzkoerner

@moritz_koerner

